

## O‘ZBEKISTONNING JAHON HAMJAMIYATIDA TUTGAN O‘RNI

Toshkent davlat tibbiyot universiteti

2-son davolash fakulteti 104-b guruh talabasi

**Pirnazarov Toxir Ilxom o‘g‘li**

Ijtimoiy fanlar kafedrasida dotsenti

**Iskandarov Sherzod Abdig‘aniyevich**

**ANNOTATSIYA:** Ushbu maqolada O‘zbekiston Respublikasining jahon hamjamiyatida tutgan o‘rni, xalqaro munosabatlardagi faolligi, diplomatik siyosati, iqtisodiy integratsiyasi va global jarayonlardagi ishtiroki keng tahlil qilinadi. Mustaqillikdan keyingi davrda mamlakatning tashqi siyosatdagi strategik yo‘nalishlari, xalqaro tashkilotlar bilan hamkorligi hamda mintaqaviy barqarorlikni ta‘minlashdagi roli yoritiladi. Shuningdek, O‘zbekistonning BMT, SHHT, MDH va boshqa xalqaro tuzilmalardagi ishtiroki ilmiy asosda tahlil qilinadi.

**KALIT SO‘ZLAR:** O‘zbekiston, jahon hamjamiyati, tashqi siyosat, diplomatiya, xalqaro tashkilotlar, iqtisodiy integratsiya, SHHT, BMT, Markaziy Osiyo, global hamkorlik

**KIRISH:** XX asr oxirida mustaqillikka erishgan O‘zbekiston Respublikasi qisqa vaqt ichida xalqaro munosabatlarning to‘laqonli subyektiga aylandi. Mustaqil tashqi siyosat yuritish imkoniyati mamlakatga jahon hamjamiyatida o‘z o‘rnini topish, xalqaro hamkorlikni yo‘lga qo‘yish va global jarayonlarda faol ishtirok etish uchun keng imkoniyatlar yaratdi.

O‘zbekiston tashqi siyosatining asosiy maqsadi tinchlikni saqlash, davlat suverenitetini mustahkamlash, iqtisodiy rivojlanishni ta‘minlash hamda xalqaro maydonda o‘z manfaatlarini himoya qilishdan iboratdir. Bugungi kunda mamlakat dunyoning yuzdan

ortiq davlatlari bilan diplomatik aloqalar o‘rnatgan va ko‘plab xalqaro tashkilotlar a‘zosi hisoblanadi.

## O‘ZBEKISTONNING TASHQI SIYOSATI ASOSLARI

O‘zbekiston Respublikasining tashqi siyosati ochiqlik, tenglik, suverenitetni hurmat qilish va o‘zaro manfaatdorlik tamoyillariga asoslanadi. Mamlakat hech qanday harbiy bloklarga qo‘shilmaslik siyosatini yuritadi va barcha davlatlar bilan do‘stona munosabatlarni rivojlantirishga intiladi.

Tashqi siyosatda Markaziy Osiyo mintaqasi ustuvor yo‘nalish sifatida belgilanadi. Chunki mintaqaviy barqarorlik O‘zbekistonning iqtisodiy va siyosiy rivojlanishiga bevosita ta’sir ko‘rsatadi.

## XALQARO TASHKILOTLAR BILAN HAMKORLIK

O‘zbekiston mustaqillik yillarida ko‘plab xalqaro tashkilotlarga a‘zo bo‘ldi. Ular orasida Birlashgan Millatlar Tashkiloti (BMT), Shanxay Hamkorlik Tashkiloti (SHHT), Mustaqil Davlatlar Hamdo‘stligi (MDH), Islom Hamkorlik Tashkiloti va boshqa tuzilmalar mavjud.

BMT doirasida O‘zbekiston tinchlikparvarlik tashabbuslari, inson huquqlarini himoya qilish, ekologik muammolarni hal etish va barqaror rivojlanish maqsadlarida faol ishtirok etadi. Xususan, Orol dengizi muammosi xalqaro darajaga olib chiqilgan muhim masalalardan biridir.

SHHT doirasida esa O‘zbekiston mintaqaviy xavfsizlik, terrorizmga qarshi kurash va iqtisodiy hamkorlikni rivojlantirishda faol rol o‘ynaydi.

## IQTISODIY INTEGRATSIYA VA INVESTITSIYALAR

O‘zbekiston jahon iqtisodiy tizimiga integratsiyalashuv jarayonida muhim islohotlarni amalga oshirdi. Mamlakatda investitsiya muhitini yaxshilash, xorijiy kapitalni jalb qilish va erkin iqtisodiy zonalarni rivojlantirishga alohida e’tibor qaratilmoqda.

Bugungi kunda O‘zbekiston Xalqaro Valyuta Jamg‘armasi, Jahon banki va Osiyo taraqqiyot banki kabi moliyaviy institutlar bilan hamkorlik qiladi. Ushbu hamkorlik iqtisodiy barqarorlikni ta’minlash va infratuzilmani rivojlantirishga xizmat qilmoqda.

## MINTAQAVIY SIYOSAT VA MARKAZIY OSIYO

Markaziy Osiyo O‘zbekiston tashqi siyosatining eng muhim yo‘nalishlaridan biridir. So‘nggi yillarda qo‘shni davlatlar bilan munosabatlar sezilarli darajada yaxshilandi. Chegara masalalari hal qilinib, savdo-iqtisodiy aloqalar kengaydi.

Mintaqaviy hamkorlik suv resurslari, energetika va transport kommunikatsiyalarini rivojlantirishda muhim rol o‘ynamoqda. O‘zbekiston mintaqada barqarorlik va xavfsizlikni ta’minlashda yetakchi tashabbuskor davatlardan biri sifatida e’tirof etilmoqda.

## DIPLOMATIK ALOQALAR RIVOJI

O‘zbekiston dunyoning ko‘plab davlatlari bilan diplomatik aloqalarni kengaytirgan. Xususan, Osiyo, Yevropa va Amerika davlatlari bilan savdo, ta’lim, madaniyat va ilm-fan sohalarida hamkorlik rivojlanmoqda.

Toshkentda ko‘plab xorijiy elchixonalar faoliyat yuritadi, shuningdek, O‘zbekistonning ham dunyoning ko‘plab davlatlarida diplomatik vakolatxonalar mavjud.

## MADANIY VA GUMANITAR HAMKORLIK

O‘zbekiston jahon hamjamiyatida nafaqat iqtisodiy va siyosiy, balki madaniy jihatdan ham faol ishtirok etadi. Madaniyatlararo muloqot, ta’lim almashinuvi va ilmiy hamkorlik mamlakat tashqi siyosatining muhim qismidir.

Har yili minglab talabalar xorijiy davlatlarda tahsil oladi, shuningdek, O‘zbekistonga ham ko‘plab xalqaro talabalar keladi. Bu esa madaniy almashinuvni kuchaytiradi.

## GLOBAL MUAMMOLARDA O‘ZBEKISTONNING ROLI

O‘zbekiston global ekologik muammolar, xususan, iqlim o‘zgarishi va suv tanqisligi masalalarida faol pozitsiya egallaydi. Orol dengizi muammosi xalqaro hamjamiyat e’tiboriga havola etilgan eng dolzarb ekologik masalalardan biridir.

Shuningdek, mamlakat terrorizm, ekstremizm va narkotrafikka qarshi kurashda xalqaro hamkorlikni kuchaytirmoqda.

## ISLOHOTLAR VA YANGI BOSQICH

So‘nggi yillarda O‘zbekistonda amalga oshirilayotgan islohotlar mamlakatning xalqaro obro‘cini oshirdi. Ochiq siyosat, viza rejimining yengillashtirilishi va iqtisodiy erkinliklar xorijiy investorlar uchun qulay sharoit yaratdi.

Bu jarayonlar O‘zbekistonni jahon hamjamiyatida yanada faol va ishonchli hamkor sifatida namoyon etmoqda.

## XULOSA:

O‘zbekiston Respublikasi mustaqillik yillarida jahon hamjamiyatida o‘zining munosib o‘rnini egalladi. Tashqi siyosatdagi ochiqlik, xalqaro tashkilotlar bilan hamkorlik, mintaqaviy barqarorlikni ta’minlashdagi faollik mamlakatning global mavqeini mustahkamladi.

Kelajakda O‘zbekistonning jahon hamjamiyatidagi o‘rni yanada mustahkamlanishi, iqtisodiy va siyosiy aloqalar kengayishi hamda xalqaro maydonda nufuzi ortishi kutilmoqda.

## FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

- 1.O‘zbekiston Respublikasi Tashqi ishlar vazirligi rasmiy sayti materiallari
- 2.O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi
- 3.Islom Karimov. “O‘zbekiston mustaqillikka erishish ostonasida”
- 4.Shavkat Mirziyoyev. “Yangi O‘zbekiston strategiyasi”

5.BMT rasmiy hujjatlari va hisobotlari

6.SHHT rasmiy hujjatlari

7.Jahon banki va Xalqaro Valyuta Jamg'armasi hisobotlari

8.Markaziy Osiyo mintaqaviy hamkorlik bo'yicha ilmiy maqolalar